

Pravljica o večnosti

Živel je nekoč daleč na vzhodu car, ki je bil krut vladar. Žiroljenja se mu niso smilila. Njemu v zabavo in smeh so umirali ljudje. Vest ga ni nikdar zapekla.

Ali je čepel na bogati preprogi, ali je slonel na stolu iz zlata in slonove kosti ter se veselil ob krutih šalah. Poleg njega je stal služabnik, pripravljen na migljaj in povelje.

Car je bil hudomušen. Klical je k sebi podložnike in jim zastavljal naloge. Če jih niso rešili, je pomignil s prstom in služabnik je izvršil svojo dolžnost.

Za carjevimi gradom se je širil velik vrt. Na tem vrtu je bilo pokopališče. Tu je zemlja pokrila vse uboge žrtve, ki so padle zaradi nemilosti in objestnosti trdega trinoga. — Pod gradom so bile temne ječe.

Zgodilo se je, da je šel car na sprehod na vrt. Hodil je med grobovi, se naslajal ob gomilah, gledal s smehom v sonce, ki je obsevalo žalostno deželo. Ko se je vrnil v grad, si je izmišljal nove šale in s šalami je iskal nove žrtve.

Nekoč se je car dolgočasil. Misli so mu bile lene. Šala se ni hotela poriditi iz njih. Pretegnil se je, si vzel blazine in se zleknil na mehko tkanino.

»Dolčas mi je... Pravljičico bi poslušal. Pravljičico, katere bi ne bilo nikdar konec.« Poklical je k sebi ministre in svetovalce ter jim razložil svojo željo.

»Pravljičico, katere ne bo nikdar konec?« so zategnili v zboru ministri in svetovalci.

»Tako hočem. Zabavajte me!«

Možje so prebledeli.

»Kaj čakate?« In je poklical najstarejšega izmed mož. Ta je stopil predenj, počenil na tla in pričel:

»Bilo je nekoč, davno... Bilo je nekoč mesto... V mestu je živel...« Možu se je beseda zaustavila. Ko je spet odprl usta, je samo še jecljal.

Car se je obrnil k služabniku ter pomignil. Služabnik je storil svojo dolžnost.

Na vrsto je prišel drugi svetovalec in pričel:

»Na meji med črno zemljo in med belim peskom leži jezero...« Dalje svetovalec ni govoril.

Kralj je pomignil in služabnik je izvršil svojo dolžnost.

Nastopil je tretji mož in ni spregovoril.

Car je zganil z roko in služabnik je pristopil.

Tako so se zorstili ministri in svetovalci. Nihče mu ni znal pripovedovati pravljice, katere bi ne bilo nikdar konec.

Carju se je stožilo. Rad bi bil poslušal pravljico brez konca. Dal je zato razglasiti po vsej deželi, da bi rad poslušal pripoved, ki bi se nikdar ne končala, in če jo kdo zna, da naj pride k njemu.

Čez dolgo dni je stopil v grad pred carja starček.

»Znaš pravljico brez konca?«

»Znam jo.« Starček je bil odet v borno raševino. Lasje in brada so mu zakrivali glavo. Le visoko čelo je sijalo v carja in oči so ga zrle brez strahu.

Starček je sedel in spregovoril:

»Želiš, da ti pripovedujem pravljico o večnosti?«

»Pripoveduj!«

»Tam daleč, daleč leži puščava. Bilka še ni vzkliła iz zemlje, človeška noga še ni stopila vanjo. Veter še ni dahnil preko nje in voda je ni orosila.

V puščavi, ki je še ni vznemiril glas, se dviga visoko v nebo gora in ta gora je iz samega peska. In ta pesek je droban ko proso in ves enak.«

»Droban ko proso in ves enak,« je ponovil car.

»V puščavi je tihota. Le vsakih sto let enkrat prileti vanjo ptica. Neslišno prileti iz daljave. Usede se na goro, prime s kljunom zrno peska in odleti brez glasu. — Mine drugih sto let in zopet prileti ptica, pobere zrno peska in odleti. — Še mine sto let, prileti ptica in odnese zrno peska...«

»In kaj se zgodi nato?«

»Tako prileti ptica vsakih sto let. Vsakokrat odnese peščeno zrno. In ko znosi za perišče peska, takrat mine trenutek večnosti.«

»To je dolgo,« je dahnil car.

»In ptica, ki odnaša pesek, meri večnost.«

»Večnost meri...«

»Mine sto let, prileti ptica in odnese zrno...« Starček je ponavljal besede. V daljših presledkih je dodal: »In ko odnese perišče peska, mine trenutek večnosti.«

Car je poslušal: »Samo to mi pripoveduješ!«

»Potrpi! Pravim ti pravljico brez konca.«

Starček je pripovedoval. Čas je tekel. Carjev obraz se je stožil. Oči je uprl nekam daleč. Nič več ni slišal starca.

»Nehaj in pojdi!«

Starček se je priklonil in odšel.

Služabnik je stal nepremično na svojem mestu. Minil je čas, nato se je car zganil. Počasi se je dvignil, počasi je odšel na vrt. Tam je pokleknil na tla. Globoko je sklonil glavo. Roke je položil na prsi in ni več vstal.

